

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
DE
**VASORVM OSSIFICATIONE
ET CONCRESCENTIA
VT CAVSSIS MORBORVM**

QVAM
SVB AVSPICIIS SVMMI NVMINIS
ET
CONSENSV GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
P R A E S I D E
VIRO ILLVSTRI, EXCELLENTISSIMO ET EXPERIENTISSIMO
D. ANDREA ELIA BÜCHNERO
SACRI ROMANI IMPERII NOBILI,
POTENTISSIMI PRVSSIAE REGIS A CONSILII INTIMIS,
MEDICINAE ET PHILOSOPHIAE NATVRALIS PROFESS. PVBL. ORDINARIO,
IMPERIALIS ACADEM. NATVR. CVRIOSOR. PRAESIDE
ET COMITE PALATINO CAESAREO,

PRO GRADV DOCTORIS
SVMMISQVE IN MEDICINA HONORIBVS AC PRIVILEGIIS
DOCTORALIBVS RITE CONSEQVENDIS
AD D. XX. MAII, A. S. R. c^o 1800 LVII.
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA
PVBLICE DEFENDET
AVCTOR
IOANNES WILHELMVS MERSELLIN
BEROLINENSIS.

HALAE MAGDEBVRG. LITTERIS HENDELIANIS.

DISSERTATIO IN AEGRIALIS MEDICA
DE
VASORVM OSSIFICATIONE
ET CONCRESCENTIA
VT CAUSIS MORBORVM

AVTHORIS
D. ANDREA ELLA BOCHNERO
SACRI ROMANI IMPERII
POTENTISSIMI PRINCIPIS REGIAE CONSORTII
ACADEMIAE AUSTRIACAE VIENNAE
ET COMITIS PALATINO-CAROLAE

PRO GRADU DOCTORIS
PUBLICAE IN MEDICINA HONORIS AC PRIVILEGII
DOCTORALIS AUCTORITATE
AD P. R. M. A. S. A. I. S. A. C. A. S. I. A. S.
IN A. M. A. R. E. G. I. A. F. R. I. D. R. I. C. I. A. N. A.
L. A. U. D. I. C. I. O. N. E.

IOHANNES WILHELMUS HERSHELIN
HABE MAGDEBURG. L. A. U. D. I. C. I. O. N. E.
P. R. I. N. C. I. P. A. L. I. S.

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA

DE

VASORVM OSSIFICATIONE
ET CONCRESCENTIA
VT CAVSSIS MORBORVM.

PROOEMIUM.

ihil est veritati magis consentaneum, quam quod morbi, quibus corpus adfligitur humanum, in eius compositionis modo vltimam sui rationem agnoscant. Pro varietate itaque fabricae in corpore humano deprehensa, varia quoque in eodem morborum genera, variaeque species nascuntur; indeque saepe morbi ipsi eiusdem speciei in vno fiunt leuiores, in altero acerbiores; in isto hunc, in alio alium adipiscuntur euentum. Quodsi iam a soli-

A 2

da

da morborum doctrina requiratur, vt distincte constet, quomodo in corpore aegro vnus effectus ab alio dependeat, illorumque causae mox augeantur, mox imminuantur: necesse etiam erit, vt ad peculiaria illa, quae nonnunquam in corporis humani fabrica obtinent, animum diligenter conuertant, quotquot, in exercitio artis versantes, Theoriam medicam certo cum aegrotantium emolumento applicare volunt. Atqui ad peculiaria, quae fabricae corporis humani interdum accidunt, pertinet quoque ista vasorum conditio, quando haec *ossea* fiunt & *concresecunt*, hisque modis complurium morborum nascendorum causae euadunt. Haec igitur selecti erit argumenti ratio, inpraesentiarum Speciminis inauguralis loco pertractandi, & partim ob sui vtilitatem, partim etiam ideo mihi commendatissimi, quod non ita pertritum peruulgatumque mihi esse videbatur. Expediam id duobus Capitibus, quorum *primum* ea in se comprehendet, quae ad Theoriam doctrinae proponendae pertinent, *alterum* vero ea sistet, quae Praxin concernunt. Faxit supremum Numen feliciter!

CAPVT

CAPVT I.
THEORIAM ARGVMENTI
TRACTANDI SISTENS.

§. I.

asorum actionem in fluida, horumque reactionem in vasa ad humorum motum progressuum necessariam esse, Physiologia docet. Sed tunc, eadem docente, fibras, ex quibus vasa contextuntur, flexiles esse oportet. Enimvero pone, vasorum fibras flexibilitatem plane amisisse suam, atque ad partium ossearum naturam prorsus accessisse, vasa tum *ossificata* esse, siue iisdem *ossificationem* contigisse dicere solemus.

§. II.

Sola vero haec fibrarum in vasis flexibilitas ad conseruandum motum humorum vitalium progressuum non sufficit: sed etiam, eadem praeceptrice Physiologia, inter alia requiritur, vt ipsa vasa sint permeabilia, quo perfluentes humores transmitti possint. Sed multiplici modo istam vasorum permeabilitatem laedi posse, ex pathologicis constat. Quos inter modos si vasa ideo permeabilia esse desierunt, quia illorum parietes, vel inter se, vel cum materia quadam, ipsa obstruente, cohaerent, eadem *concreuisse* Medici dicunt.

§. III.

Nemo non videt, in iis, quae nunc disputauimus

6 *De Vasorum ossificatione & concreſcentia,*

mus (§. II. III.), tantummodo definitiones, quas Philosophi vocant, nominales ossificationis & concreſcentiae vasorum contineri: quas eo consilio in praesentia solummodo praemisimus, ut statim sub initio tractationis nostrae de claro primariorum nominum significato lectoribus constet. Infra autem non deerit locus, de iis quoque differendi, quae ad confirmandam notionis propositae realitatem, ut vulgo vocant, valebunt. Patebit enim deinde ex observationibus, vasa corporis humani talem per saepe subiisse mutationem, qualem de illorum ossificatione & concreſcentia suppeditatae exhibent definitiones. Verum enim vero quid amplius requiritur ad realitatem definitionis probandam, quam ut certo constet, nihil in eadem contineri, quod aliquam inuolueret contradictionem. Atqui vnde rei, quae dicitur, possibilitas luculentius euincitur, quam argumento illo Philosophorum, ab esse ad posse semper valere consequentiam, locupletissime demonstrantium?

§. IV.

At enim vero cum ex definitionibus, quas ante in medium attulimus (§. I. II.), manifesto adpareat, vasorum ossificationem & concreſcentiam concipiendas esse tanquam mutationes quasdam, in certis solidis corporis humani partibus obortas: ex instituto omnino erit nostro, hoc loco quaedam proferre, quae ad partium solidarum corporis humani ortum generatim spectant. Namque in hac doctrina haud exigua sane continetur argumentorum pars, ad rectam modi, quo vasa concreſcere, naturamque ossium

fium impetrare possunt, intelligentiam concipiendam eximie valitorum.

§. V.

Magnam profecto inter partes corporis humani solidas intercedere obseruamus differentiam, si ad illarum diuersos cohaesionis gradus animus aduertatur. Ad partes omnium maxime compactas pertinent ossa. Leuius iam cohaerent cartilaginum particulae. Has minori adhuc cohaesione superant membranae, carnes praecipue, & reliquae partes flexiles. Quae singulae solidae partes quantumcunque etiam cohaesione elementari inter se differant: nihilo tamen minus singularum ortus ex fluidis erit deriuandus. Pluribus argumentis id docet Physiologia, quorum summa haec est. Ex cibis & potulentis, ad ventriculum delatis, huius aequae, ac intestinorum actione, massa perficitur, chylum supeditans, cuius quidem pars aliqua per vasa absorbentia tubi cibarii, maxima vero per ductum thoracicum ad sanguinem transfertur. Istud fluidum chylosum cum massa sanguinea, agentibus parariisque arteriis, probe commiscetur, ceterisque fluidis corporis humani assimilatur, ita, vt inde lymphae humor ille blandissimus, fecernatur, quo natura utitur ad nutritionem. Fiunt haec omnia in homine adulto; in foetu autem, vtero materno incluso, lymphae secretio ex sanguine matris, ad corpusculum infantis per funiculum umbilicalem delato, perficitur. Neque aptiorem esse aliam quandam materiam ad nutritionem corporis humani peragendam,

8 *De Vasorum ossificatione & concreſcentia,*

gendam, quam lympham, facile inter alia probant
conſpicuae evidentesque illius qualitates. Quan-
doquidem albumini ouorum vel gelatinae admo-
dum ſimilis eſt: cuius ea eſt natura, vt perquam fa-
cile condenſari, atque in corpus ſolidum transmu-
tari poſſit, ſimulac eidem portio quaedam aquea
ſubtrahatur. Quod idem & lymphae accidit, dum
illius motus, pro varietate ſitus vaſorum lymphati-
corum, vel eorum diſtantia a corde, immutatur.
Quam in rem euolui merentur *Perilluſtris* de HAL-
LER *Phyſiolog. Cap. IX. & Excellent. LUDWIGII Phy-
ſiolog. Part. I. Cap. V.*

§. VI.

Vaſa cordis arterioſa communia oſſeam con-
traxiſſe indolem non vna innotuit obſervatione.
Nonnunquam vero ſe vltterius quoque iſta arteria-
rum in ſubſtantiam oſſeam tranſmutatio extendiſſe
deprehenſa eſt. Quippe, exempli cauſſa, arteria
aorta vſque ad imam tibiā frequentiſſimis ſqua-
mis oſſeis intercepta fuit, vt omnino diſtendi non
poſſet, teſte *Perilluſtri* de HALLER in *Vol. II. p. 241.*
Comment. ad Prael. Inſtitut. med. cel. BOERHAAVII.
Singularē etiam & memoria digniſſimum ipſius ce-
leberrimi apud omnes Medici, *Ioannis Iacobi WEP-
FERI*, fuit exemplum: in cuius corpore, a morte,
arteria magna cum inſigni connexorum canaliū
carotidum, renaliū, iliācorum & ipſorum cordis
coronariū parte, vndique portionibus oſſeis,
maioribus minoribusue, diſtineta atque exaſperata
erat. Quod ipſius gener, *Ioan. Conr. L. B. a BRVNN,*
locupletiffime expoſuit, adiectaque icone illuſtrauit
in

in *Memoria Wepferiana*, inserta cum *Appendici Epbe-merid. Acad. Nat. curios. Decur. III. Ann. III. tum Io. Iac. WEPFERI Obseruat. medico-practicis de Affectibus capitis.* Arterias quoque carotides emulgentesque osseas esse factas, enarrant *Annales medico-physic. Wratislaviens. ann. 1726. Mens. Decembr.* Atque eodem simul loco exemplum hominis cuiusdam, in aetate adhucdum virili versantis, adducitur, qui, ob tendinem Achillis disruptum, manibus Chirurgi subiiciebatur, eo cum euentu morbi, vt eidem crus amputari deberet. Post peractam istam operationem pars adempta sub examen anatomicum vocabatur, vnde innouit, permultos arteriarum, illuc adeuntium, ramos ad naturam ossis prorsus accessisse. Non est, cur ex magno, quem ad manus habemus, apparatu plura obseruationum exempla hic in medium proferantur; dum recensita iam sufficere poterunt ad probandam ossificationis vasorum possibilitatem. Hinc etiam de veritate eorum, quae in definitione ossificationis vasorum continentur (§. I. & III.), nullum amplius cuidam superfore dubium, existimamus. Atqui hoc plurimum nostri interest instituti. Cum enim de ossificationibus vasorum, vt caussis morborum, differere apud nos constituimus: id quoque nobis datum est officii, vt euietum redderemus atque demonstratum, quod caussae istae morborum interdum vere contingant. Quorsum in Theoria medica omnino respiciendum esse arbitramur, si illa certam polliceri debeat vtilitatem.

§. VII.

Quam ob rem nunc quoque operam dabimus, vt, obtigisse interdum vasorum concreſcentias, pari euidentia innotescat; vtpote quas etiam impraesentiarum, tanquam causas morborum, lectoribus proponemus. Frequens scilicet docuit experientia, saepius eam vasorum, scirrhosam partem ingredientium, fuisse conditionem, vt excisa, dum examini anatomico subiiciebantur, adeo inspissatam continerent materiam, quae cum vasorum parietibus plane coaluisset, atque vnum quasi corpus constituisset. Eadem fida veritatis praeceptrice, obseruatione puta, constitit, materiam ceraceam, qua Anatomici vasa iniicere solent, admissam ad arterias, ad superficiem partium excurrentes, has in senilibus corporibus non penetrasse; quum tamen euidenter ipsa in extremis partium superficiebus iuniorum hominum conspici atque animaduerti possit. Ex quo verissima consecutione colligipotest, in senibus parietes concreuisse vasorum. Quibus ex obseruationibus porro quoque elucet, fieri posse, vt vasa concreſcentiam concipiant, & certa atque, quod vulgo dicunt, realia (§. III.) sint ea, quae in definitione huius adfectionis (§. II.) adseruimus. Quibus disputatis ceterum haud inopportune adiciendas commendamus tres elegantissime elaboratas dissertationes, *Ioann. Ernesti HEBENSTREIT de partium coalescentia morboſa*, *Ioan. Christophori POHLII de fibra senili*, & *Ruttgeri Gottlieb HOERNIGK de induratione partium praematura*, singulas nuper Lipsiae in lucem emissas.

§. VIII.

§. VIII.

A quibusnam vero caussis tanta vasis in corpore humano obtingat mutatio, vt ossæ fiant, vel concrecant, porro erit expediendum. Quæ vt rite intelligantur, probe considerari debebunt *aetas, vitæ genus & morbi antecedentes*. De quibus ergo iam sigillatim hoc loco erit differendum.

§. IX.

Quotidiana edocemur experientia, corpus humanum continuo mutari, atque istam mutationem, intuitu partium solidarum, secundum diversas *aetates* fieri insignem (§.VIII.). In infantia corpus est molle & laxum: quod succedentibus annis magis magisque densum fit, & quoad partes suas solidas, firmiter cohaeret, vsque dum in senectute plane obrigescit. Vnde fit, vt, senio ingruente, partes corporis humani flexiles suam flexibilitatem prorsus amittant, ossium indolem imperrent, tenerae vaforum tunicae inter se coalescant, vasæque ipsa suas perdant cavitates. Pari sorte bruta quoque fruuntur. Nam in annosis bobus, ceruis, canibusque, saepe reperta sunt vasæ ossæ naturæ penes cor, immo ipsa ossa in corde circa valvulas semilunares: id testantibus crebrioribus observationibus. Ita fatali necessitate animalibus tandem est pereundum. Quo autem fiat modo, vt corpora animalia succedente aetate tandem obrigescant, non huius loci erit locupleti persequi disquisitione. Mihi nunc sufficere poterit, a posteriori, quod vulgo dicunt, dedisse euictum, quod ad caussas ossificationis.

12 De Vasorum ossificatione & concreſcentia

cationis & concreſcentiae vaſorum ſeneſtus quoque pertineat. Qua de re conferatur *Periillustris* L. B. van SWIETEN, *Commentar. in aphor. BOERHAAVII Tom. I. §. 38. & ſeq.*

§. X.

Noſtram hic porro ſubit conſiderationem *vitae genus* (§. VIII.). Pro huius enim diuerſitate quantopere corpora humana mutantur, id teſtatur obſervatio, luculentius demonſtrat Pathologia. Dura corporis exercitia eidem tempeſtuum rigiditatem conciliant, praematuramque ſeneſtutem inducunt: exemplo ruſticorum, qui circa quadrageſimum annum ſaepe ſeneſcunt. Otii ea eſt efficacia in corpus humanum, ut inde fluida, quae in illo continentur, facile ſpiſſeſcant, parietibus vaſorum minimorum firmiter adhaereant, cum iisdem, ob mixtionem ſimilarem, quam Phyſiologi dicunt, penitus coaleſcant, atque vnum quaſi efficiant corpus. Atqui, his rebus ſic comparatis, concreſcere debent vaſa, immo ſaepe oſſea fieri. Aperte id docent exempla illorum hominum, ubi in viſceribus & locis glanduloſis ſcirrhi, ex humorum ſpiſſitudine nati, tantae ſaepe duritiei deprehendebantur, quanta oſſa ſolum gaudent. Neque minus *efculentorum & potulentorum* ratio hoc loco haberi debet. Qui ſpirituoſorum abuſum admittunt, illis fluidae partes in corpore condenſantur, & fibrae magis rigidae fiunt. A quibus cibi difficilius concoctionis in deliciis habentur, in illis nonniſi crudus chylus, iuſtaque fluiditate priuatus, generatur.

Sed

Sed ob talem chyli, ad sanguinem delati, conditionem vniuersa massa humorum spissitudinis labem necessario concipiet; vnde modo enarrata vaporum vitia nascuntur. Probat id exemplum hominis illius supra (§. VI.) ex *Annalibus medico-phys. Wratislauiensibus* commemorati, in cuius crure amputato permultae arteriae osseam naturam induisse videbantur. Ille enim, prout citato loco narratur, vitu fruebatur crudo, carnibus nempe valde salitis fumoque induratis; potu porro illo Anglorum ardentissimo mirifice delectabatur, quem *Pontsch* dicere, atque inter alia ex fortissimo oryzae spiritui parare solent. *Conf. Perillustr. L. B. van SWIETEN loc. cit. Illustr. b. m. HOFFMANNVS Medic. rat. syst. Tom. IV. Part. IV. Cap. X.*

§. XI.

Euolutorum caussas, ad vaporum officationes & concreascentias plurimum facientes, oportebit tandem rationem habere *praecedentium morborum*. Quantas enim in mutationes corpus humanum a morbis coniiciatur, ex communi obseruatione, multo magis vero ex doctrina pathologica in comperto habemus. Cuius vero genii isti sint morbi, pressa nunc proponendum erit ratione.

§. XII.

Quotquot in corpore humano concipiuntur morbi, illi omnes atque singuli ad partes modo fluidas, modo solidas poterunt referri. Ex vtrisque autem nascuntur quidam huius efficaciae, vt inde

14 De Vasorum ossificatione & concreſcentia,

vaſa oſſeam conditionem acquirere, & ad ſui concretionem facile cogi poſſint.

§. XIII.

Fieri iam poteſt, vt fluida in corpore humano illam *quantitatem* ſuperent, quam quae illius ſtatu ſanitatis reſpondere deberet. Verum enim vero tunc vaſa valdopere diſtenduntur, ſenſim ſenſimque debilitantur, motusque fluidorum, in ipsis contentorum, magis magisque imminuitur atque retardatur. Ex quo neceſſario fieri debet, vt fluida in vaſis ſpiſſiora euadant. Nam ea eſt humorum in corporibus animalibus conditio, vt, quo magis illorum motus progreſſiuus labefactatur, illi eo citius ad maiorem ſpiſſitudinem vergant. Vnde iam colligere licebit, quod tunc fluida propius ad naturam ſolidorum accedant, cum vaſorum parietibus arctius cohaereant, atque cum iisdem facile concreſcant; quandoquidem iſti vaſorum mutationi mixtio, quae a Medicis dicitur, ſimilaris opitulatur, quae in ſolidis & fluidis corporis humani partibus deprehenditur, id amplius praecipiente Physiologia. Vt de eo nil dicam, quod vaſa illa, quae inter tunicas vaſorum ſanguiferorum, inprimis capaciorum, reſpiciunt, valde comprimi debeant, dum haec a ſanguine abundante mirum in modum diſtenduntur. Sed ob compressionem vaſorum continuum atque perfeuerantem horum parietes ſe ſe mutuo contingunt, indeque haud difficulter concreſcere poſſunt. Acquirunt exinde vaſa ſanguifera maiora fibras perquam rigidas, atque ſenſim ad naturam partis oſſeae

osseae adpropinquant. Verum hic idem compressionis modus, quo eandem labem vasa sibi contrahunt, in iis quoque locum habet exemplis, vbi vasa ad vnam partem integram aceruatim copioseque decurrunt, & quorum quaedam a fluido valdopere distenduntur, quaedam vero, ob incrementem priorem sibi vicinorum distensionem, magis comprimuntur. Fieri id in grauibus versus certa loca corporis congestionibus, atque inde saepius oriri in visceribus tophacea concrementa, ex pathologicis abunde constat. Comprobant id porro homines plethorici, qui successu temporis, partim ob abortam simul sanguinis spissitudinem, partim ob validissimas versus certas partes corporis concitatas congestiones, polyposas in corde & vasis excrescentias, iisdem firmiter adhaerentes, concipiunt, tophacea concrementa visceribus suis ingenerant, tamque malam demum fibris vasorum contrahunt indolem, vt istae inflexiles euadant. In quam rem conferendus erit *Illustr. b. m.* HOFFMANNVS *loc. cit.*

§. XIV.

Praeter haec perduntur nonnunquam variis rationibus humores in insigni quantitate, vt illorum ingens quidam *defectus* in corpore humano suboriatur. Contingere id potest, exempli loco, ab haemorrhagiis efferis, excretionibus aliis naturalibus supra modum excedentibus, ieiuniis nimis diu protractis, aliisque caussis. Tunc vero fieri non poterit, vt vasa a fluidis, vtpote quae iam deficere supponuntur, rite distendantur, & illorum actio determi-

16 *De Vasorum ossificatione & concreſcentia,*

terminetur. Ad haec parietes quoque vasorum, materia distendente iam destitutorum, quae in illorum cauis continebatur, se contingere, & facile concreſcere possunt. Atque sic, ob debilitatam vasorum actionem, quod de humoribus in corpore superest, lentorem contrahere potest; ut adeo hic iidem effectus, ratione vasorum, producantur, qui ceteroqui a spissitudine humorum, ex aliis causis orta, dependere solent, quorumque ex parte iam ante (§. XIII.) fecimus mentionem. Commode autem de his quoque consuli poterit *Illustr. b. m.* HOFFMANNVS *loc. cit.*

§. XV.

Praeva porro *fluidorum* in corpore humano *qualitas* hic quoque considerationem meretur: ob quam saepius vasa illam subeunt mutationem, de qua in praesenti differimus tractatione. Euenit nimirum interdum, ut humorum massa iustam fluiditatem amittat, adeoque spissescat, ut sanguis, per vasa difficulter traiectus, illorum parietibus firmiter adhaereat, & cum iisdem coalescat. Vnde non poterit fieri, quin vasa magis magisque concrecioni fiant obnoxia, illorumque fibrae magis inflexiles redantur; dum sanguinis spissi in vasorum parietes fortior est impulsus, illorumque fibrae inde vehementius comprimi debent. Quam in rem probe etiam consentiunt obseruationes. Verbi causa hominibus melancholicis sanguis saepe adeo spissus est, ut instar picis adpareat. Sed non raro in illorum corporibus deprehensa sunt vasa osseae naturae, concremen-

crementa in vasis carnea, immo nonnunquam ad lapideam duritiem accedentia, illorumque tunicis fatis firmiter adhaerentia. Cuius rei causa euolui meretur *Illustr. b. m. HOFFMANNVS Libr. saepe cit. Cap. VIII.*

§. XVI.

Neque porro silentio praetereunda erit deprauata illa fluidarum partium in corpore conditio, vbi easdem, praeter spissitudinem, *putrefactio* quaedam simul inficit atque corrumpit. Pertinent huc morbi maligni chronici, vt scabies, lues venerea, scorbutus. Vnde, praeter vlcera in variis partibus orta, scirrhi, tophi, gummata, in diuersis locis corporis progignuntur. Qua de re etiam amplius conferendus erit *Illustr. b. m. HOFFMANNVS libr. citat. Tom. IV. Part. V. Cap. V. §. IV. & V.* Ex quibus iam porro facillime conici poterit, fieri posse, vt modo enarrati morbi ansam suppeditent istorum vitiorum, in vasis oriundorum, de quibus in praesenti dissertatione tractatur.

§. XVII.

Ad *morbos solidorum* nunc progredior, in earum quoque numero causarum habendos, quae ad inferenda vasis ista vitia, vnde concrecentiae & ossificationi fiunt obnoxia, aliquid valent. Atque hic animum primo loco subit *spasmus*: quo morbo fibrae musculares valdopere constringuntur, & hinc ad se inuicem propius accedunt, atque, sicubi perseverauerit malum, magis coniungi, inflexiles reddi, crescenteque malo, osseam tandem duritiem adipisci

C

18 *De Vasorum ossificatione & concreſcentia,*

adipiſci poſſunt. Quodſi ergo a ſpasmō ipſa adſciuntur vaſa: tunc illorum, ſaltem minimorum, parietes ſe plane contingent, moraque temporis inter ſe coibunt, vel, quod perinde eſt, vaſa concreſcent. Docent id exempla illorum, quibus atrociffimi diuque durantes ſpasmī in artubus oboriuntur. Vbi antea in membrīs vaſa conſpiciebantur, eadem ſenſim diſparent & euanescunt. Dum prius membra continuo calore blande refocillabantur, nunc illius loco continuum deprehenditur frigus. Immo, tanti ſaepe incrementi malum eſt, vt ne validiores quidem frictiones ſufficiant ad vaſa in apicum denuo producenda, frigidisque membrīs calorem priſtinum reſtituendum. Dum itaque iſta mutatio partibus oborta poſt ſpasmos, a quibus adſigebantur, deprehenditur: nullum dubium eſt, quin illius ratio in ſpasmō ſita ſit, atque inde obſeruatus iſte effectus deriuari debeat. Quid igitur obſtabit, quo minus ſuboriundam hinc in vaſis concretionem coniciamus? Sed alius quoque proſtat modus, quo ſpasmī hoſce peſſimos effectus vaſis inferre poſſunt. Dum enim ſpasmus partem quandam adſigit, neceſſum erit, vt tunc vaſa, ſimul conſtricta, fluidorum in ſe ingreſſum reſpuant, ita, vt horum quantitas in aliis vaſis neceſſario augeatur. Maniſte idem oſtendunt phaenomena congeſtionum, ſub ſpasmis ad certa loca corporis enatarum. Atqui vero vaſa partium, congeſtionibus iam obnoxiarum, nimis diſtenduntur, debilitantur, adeo vt illorum actio in fluida languelcat, & haec tandem fluiditate ſua priuentur. Quare eadem ratione,
quam

quam supra (§. XIII.) exposuimus, hic quoque valebit consecutio: cuius ope intelligere licebit, quantum spasmi valeant ad saepius commemorata vitia vasis inducenda. Adparebit infimul ex iisdem disputatis (§. cit.), nequaquam modum compressionis multorum aliorum vasorum praeteruidendum esse in iis exemplis, vbi vehementes pertinacesque spasmi corpus infestant. Ad haec omnia accedit, quod spasmi libero excretionum naturalium progressui valdopere noceant, indeque humores facile dyscrasiam concipiant, multoties nominatae vasorum depurationi fauentem. De quibus conferre iubemus lectores *Perillustris* L. B. van SWIETEN *Libr. locumque citat. Illustr. b. m. HOFFMANNI Libr. cit. Tom. IV. Part. IV. Cap. VIII. & X. & Tom. eiusd. Part. III. Cap. III.*

§. XVIII.

Tantum vero abest, vt illi morbi, a quibus corpora valdopere debilitantur, praedieta illa vasorum vitia impediunt. Ex *fibrarum* enim debilitate subnata necessario sequitur, vt illarum motus contractilis languescat, hocque malo, vasorum fibras eneruante, progressiuus fluidorum motus retardetur, humoresque ad insignem spissitudinem tendant. Vnde quam facile vasa saepius exposita vitia contrahere possint, id ex modo disputatis (§. XVI. XVII.) fatis liquidum fore existimamus. *Conf. Perillustr. L. B. van SWIETEN Libr. citat. §. 24 seq. & Illustr. b. m. HOFFMANNVS Libr. citat. Tom. IV. Part. IV. Cap. VIII. & IX.*

§. XIX.

Atque haec ſufficiant de cauſſis oſſificationis & concreſcentiae vaſorum diſputata. Tametiſi enim prolixior atque in longum evagans hac de re inſtitui potuiſſet commentatio, ſi animus foret, omnes cauſſas enarrare remotiores: ſatis tamen haec omnino erunt, quum ſcripta pathologica legentem, eademque diſtincte intellecturum, non deſtitutum eſſe oporteat principiis, quibus Pathologiae innitur doctrina. Quo conſilio etiam in eiusmodi cauſſarum, ad iſtam vaſorum deprauationem facientium, enarratione acquieuiſimus, in qua illi continentur caſus, ad quos reliqui facile reduci poterunt, ubi pravae iſtiusmodi vaſorum qualitates in corporibus humanis interdum obſervantur. Superest ergo, ut ad *morbos*, in corpore humano *ex vaſorum oſſificationibus & concreſcentiis oriundos*, carptim in praefentia exponendos, animum adiciamus.

§. XX.

Dum in vaſe oſſificato fibrae eius ſunt inflexiles (§. I.): ſequitur, ut eiusmodi vaſa a fluido, quod in eodem continetur, nec dilatari, nec contrahi poſſit. Verum enim vero vaſorum dilatatio & contractio neceſſaria eſt ad progreſſivum fluidorum motum: quemadmodum id ex inſtituto in phyſiologicis redditur euiſtum. Vnde iam naturali quadam conſecutione colligimus, fieri non poſſe, ut fluida per vaſa oſſificata rite progrediantur: ut potius vitalis hic & progreſſivus fluidorum motus retardetur.

§. XXI.

§. XXI.

Quia etiam vasa concreta, quoad permeabilitatem, laesa sunt (§. II.): humores necessario per eadem transitu intercipientur. Quorum adeo motus progressiuus vt retardetur, hinc necesse erit. Quod si vero vasa, concretionem passa, fibras adhuc habeant flexiles: tunc illa, pone puncta concretionis, valdopere simul a fluido, a tergo vrgente, distendentur. At vero huiusmodi distensiones ad modos in corpore humano pertinent per quos effici potest, vt vasa magis magisque debilitentur; quemadmodum id prolixè docet Pathologia. Tunc autem motus fluidorum per vasa simul debilia incrementa impedimenta: quum vasculorum actio in humores agitando maxime reddatur imminuta. Ex quibus iam concludi licebit, motum fluidorum progressiuum in vasis concretis retardari, idque multo magis, si illa simul fuerint debilitate adfecta.

§. XXII.

Naturae fluidorum in corporibus animalibus generatim id proprium est, vt priuata motu progressiuo *spissitudinem* concipiant: teste obseruatione fere communi, vberiusque explicante Pathologia. Non poterit ergo non fieri, vt in vasis tam ossificatis, quam concretis simul spiffescere incipiant humores (§. XX. & XXI.).

§. XXIII.

Enimvero tunc necesse erit, vt multo magis motus iste fluidorum vitalis, qui progressionem fit,

imminuatur, quando haec in vasis inspissantur. Nam quo spissiores fiunt humores, eo magis vasorum vi resistunt, ut inde, vi praeceptorum physicorum, tardius debeant moueri. Atque tum non solum omnia illa mala in corpore increſcent, quae ex crescente fluidorum inspissatione in vasis ortum ducere solent, sed ipsa quoque vasorum vitia, hucusque multoties nominata, maiora capient augmenta; dum iisdem spissitudo humorum valde patrociniatur (§. XV.).

§. XXIV.

Quoniam ad stasim fluidorum, per vasa mouendorum, nihil amplius requiritur, quam ut illa ibidem quiescant, atque haec morbosa quies eo citius oboritur, testibus Pathologis, quo magis fluida inspissantur, in motu progressiuo retardantur, vasorumque in illa actio labefactatur: sequitur, ut perquam facillime *stases* in corpore nascantur, cui vasa insunt concreta atque ossificata; siquidem humores hic neque sui inspissatione, neque motus progressiui retardatione, neque vasorum carent debilitate (§. XX. XXI. XXII. XXIII.).

§. XXV.

Ad recte perficiendam fluidorum secretionem in corpore requiri, praecipit Physiologia, ut sanguis, ex quo reliqui humores nascuntur, iusta non destituatur fluiditate; ut porro illius motus progressiuus sit rite comparatus, ut denique ille, ad organa secretoria deferendus, ibidem vasa permeabilia inueniat. Sed istae conditiones non obtinent locum in
corpo-

corpore, vbi vaſa ſæpius diſtis vitiis adfecta deprehenduntur. Nam tunc fluida facile ſpiſſa fieri poſſunt (§. XXII. XXIII.); illorum motus progreſſiuus tardelcit (§. XX. XXI.); vaſorum permeabilitas laeditur, idque multo magis ſub incremento ſtaſium, vt pote obſtructiones ibidem augentium (§. II. XXIV.). Ex quibus iam certa quadam confeſcitur confeſcutione, non ita bene procedere negotium *ſecretionis* in corporibus, vbi ſæpius, quam vna vice, nominatae vaſorum deprauationes naſcuntur.

§. XXVI.

Secretionibus in corpore humano reſpondent *excretiones*; prout id doctrina phyſiologica locupletiffime tradit. Hinc a laeſis ſecretionibus ad laeſas quoque excretiones concluſio pertinebit. Verum enim vero ſub hac vaſorum, ſupra dicto modo vitiatorum, conditione in corpore humano non rite abſoluitur negotium ſecretionis (§. *anteced.*). Quid igitur obſtabit, quo minus inde quoque *vitia excretionum* neceſſaria quadam confeſcutione conficiamus.

§. XXVII.

Vtitur vero natura excretionibus ad depurandam humorum maſſam, humanumque corpus a ſui corruptione defendendum; id locupletius com-
monſtrante Phyſiologia. Quoniam vero iſte naturae finis tum non ſatis commode in corpore obtineri poteſt, quando illius vaſa praediſtis vitiis fiunt obnoxia: confequens ſimul erit, vt ob laeſas excretiones (§. *anteced.*) maſſa humorum magis impura reddatur, & corpus ipſum citius corrumpatur.

§. XXVIII.

§. XXVIII.

Omnes autem isti effectus, hucusque (§. XX-
XXVII.) propositi, certa morborum genera consti-
tuunt, quibus variae porro species subsunt, simul-
que considerari debent tanquam causae, unde plu-
res alii morbi sub diuersa specie in eiusmodi corpo-
re prodnci possunt, quod hinc inde vasa ossëa ha-
bet concreta. Qua de re iam explicatius agendum
erit.

§. XXIX.

Ex massae humorum spissitudine, in iis praeci-
pue locis corporis, vbi illa ingrauescit atque incre-
cit, *scirrhi* nascuntur: unde longe plures aliae eae-
que pessimae aegritudines proficiſcuntur; id quod
ex pathologicis abunde liquet. Nam tunc loca, a
scirrho adfecta, facile inflammantur; praecipue si
causae accesserint quaedam, ipsa fluida commouen-
tes. Excluduntur ibidem saepius pessimae notae
ulcera; idque eo magis, quod tali corporis statui
dyscrasia humorum simul superuenit (§. XXVII.):
ne dicam, quod ob scirrhos, in visceribus ortos,
varii *tumores hydropici* producantur. Atque ita
corpus humanum, ob pessimam illam vasorum con-
ditionem, a productis morbis, modo acutis, modo
chronicis, plane destruitur consumiturque. Per-
multis id sane exemplis vltcrius probari possët, si
nostra, in amplum excurrere, interessët. Vnicum
saltem exemplum nunc protulisse sufficiat. Quibus
tophacea concreta in pulmonibus haerent, illi
saepe dolores peripneumonicos experiuntur, quam-
primum vnam vel alteram admiserint causam, ad
commo-

commouendos idoneam humores. Fieri tunc solet, vt, orto isto morbo acuto, pereant nonnunquam. Sed haud raro contingit, vt iisdem quoque foetidissimum vlcus in pulmonibus nascatur, & miseri fatalem sibi Phthisin pulmonalem contrahant, atque a morbo quodam chronico iugulentur.

§. XXX.

Quodsi ea hic transferantur, quae in pathologicis de stasibus fluidorum, tanquam causis variorum morborum in corpore, vberius differuntur: non exiguus certe numerus illorum incommodorum exinde explicari poterit, quibus corpora humana subiici deprehenduntur, quae vasis gaudent indolis deprauatae. Hinc statim liquida est ratio, cur in corporibus senilibus facile ex humorum commotionibus dolores pungentes oriantur? Quare in iisdem frequentissimi sint tumores oedematosi? Quare in feminis annosioribus, facto motu fluidorum concitatori, eo inprimis tempore, vbi illis quondam excretio menstrua suboriri solebat, insignes vteri haemorrhagiae eueniant? Sed quantopere inde vterus laeditur! Quot plura vero alia grauissima ex tali laesione vteri ortum suum trahant: id ne illum quidem fugere potest, qui doctrinam pathologicam vel primis modo labris, vt aiunt, degustauit. Sed accumulare huiusmodi exempla, quae vterius commonstrare possent, quantae efficaciae sit illa deprauata vasorum in corpore conditio ad inducendos eidem morbos, prorsus superuacaneum esset futurum. Praeter enarratos enim plures alii,

D

adsci-

adſcitis principiis pathologicis, facile determinari poterunt definirique.

§. XXXI.

A ſecretione corporis *nutritio* dependet, indeque illius *vires* conſeruantur reparanturque, quemadmodum id ex physiologicis adparet. Simulac vero commemorata illa vitia vaſis oboriuntur, tunc neceſſe eſt, vt in ſecretionis negotio perturbationes quaedam contingant; vt ſupra (§. XXV.) diſputata demonſtrant. Quid igitur magis liquidum erit, quam quod in eiusmodi ſtatu corporis inſignes quidam nutritionis defectus, viriumque ſatis conſpicua ſeſe exerant decrementa. Maniſteſto id videre licet tam in ſenibus, quam in illis hominibus, qui paſſim in corpore ſcirrhos habent inueteratos. Tabitudines, debilitatesque & virium proſtrationes de die in diem increſcentes, ordinaria ſunt phaenomena, quae in iſto hominum genere deprehenduntur: vt tandem, ob tabem corporis vniuerſalem, mors neceſſario ſit ſubſecutura. Sed fieri etiam poterit, vt, dum corpora debilia ad concipiendas humorum ſtaſes maxime ſunt prona, quemadmodum paullo ante oſtendimus, hic quoque morbus quidam acutus progignatur, miſeris eo citius fatalis, quo minus in his eidem perferendo ſufficiunt vires (§. *anteced.*).

§. XXXII.

Quantopere etiam a *vitiatis excretionibus naturalibus* ſanitas laedatur, id adeo liquidum eſt, vt inde praecipuae morborum cauſſae, quibus corpora humana adſigii ſolent, a Pathologis optimo iure meritoque

ritoque deriuentur. Spasmi, decubitus humorum, varii tumores, longeque plura alia mala saepius originem suam exinde ducunt. Quam in rem conferri meretur *Illustr. b. m. HOFFMANNVS Libr. citat. Tom. III. Sect. I. Cap. VIII. & IX.* Quodsi igitur sub ista conditione corporis morbi in eodem nascuntur, qui non, nisi per singularis generis excretionem, salutariter solui possunt: tunc certe anceps euentus erit extimescendus. Cuius rei satis euidentis exemplum praebent senes, quippe in quibus saepius enarratas vasorum deprauationes supponi posse, ante dicta declarant (§. IX.). Enimuero quam saepe contingere solet, vt corpora senilia febris ideo succumbere debeant, quia iisdem mechanica quaedam impedimenta, intuitu cuticularis excretionis oborta, in perferendo morbo interponuntur.

§. XXXIII.

Extra omnem porro dubitationem positum est, partes corporis humani solidas non mediocriter ab impuris laedi humoribus, vt luculentissimae Pathologorum euincunt demonstrationes. Cachymicis enim, praeter dolorificas adfectiones, variae cutis defoedationes, vlcera pertinacia, sphaeculosa corruptiones, & id genus plura alia mala, ex putrida colluue oriunda, accidere solent. Quoniam vero ista humorum corruptione corpora non caerent, quibus superius dicta vasorum vitia oboriuntur (§. XXVII.): patebit iam, quot quantaque mala vterius inde emanent. Haud obscure id videre licet in senibus, vt pote quibus enarrata vasorum vitia

sunt familiaria, insuperque iidem frequenter accidunt morbi, originem suam ex putrida humorum constitutione ducentes. Neque minus huius loci erit, consulere *Illustr. b.m. HOFFMANNVM Libr. cit. Tom. IV. Part. V. Cap. I. II. III. V.*

§. XXXIV.

Quodsi hic ea rite perpendantur, quae in Pathologia de variis proferuntur causis, a quibus corpus humanum debile fieri potest: earum quoque una vel altera in morbis locum sibi vindicet, necesse est, quos a concretis atque in osseam naturam mutatis vasis originem suam trahere, haecenus luculenter demonstrauimus. Lymphae bonae defectus; stases fluidorum in vasis, cum horum frequentissimis distensionibus stipatae; arrosiones & putrefactiones, a dyscrasia humorum in partibus solidis effectae, ad causas pertinent, a quibus cohaesio solidorum imminuitur, & corporis debilitas de die in diem increſcit. Enimuero haec omnia non desunt in corpore, cui exposita a nobis vasorum vitia inſcuntur; sicuti id perlustranti ea, quae disputata sunt haecenus, luculentissime constabit. Vnde etiam abunde satis patebit, quantopere in tali statu corpus humanum multiplici modo debilitari possit. Quoniam vero iusta virium mensura in corpore opus est, si natura morbos superare debeat: quid mirum erit, si eandem, ob deficientes nempe vires, persaepe succumbere oporteat; quum eiusmodi corpora a morbis adſigantur, in quibus superius dictae vasorum deprauationes animaduertuntur.

§. XXXV.

§. XXXV.
Complura hic de morbis in medium proferri possent, qui originem suam iisdem debent vasorum vitiiis, si mea referret, longius excurrere, atque hos omnes effectus sigillatim enarrare, quos huiusmodi certi generis morbus in corpore producere potest. Eam enim esse naturam corporis humani, Pathologia docet, vt, praesente certo quodam morbo, plures alii simul ibidem ortum suum nanciscantur. Sed tunc mihi integra fere Pathologia hic esset transcribenda. Ego vero nunc fini proposito satisfecisse mihi videor, dum praecipua de morbis, ex vasorum ossificatione & concrecentia deriuandis, protuli, quorum ope reliqua facili ratione a rerum pathologicarum gnaris poterunt deduci. Nihil igitur amplius restat, quam vt iam ad partem dissertationis meae practicam progrediar.

CAPVT II.

MORBORVM, A VASORVM OSSIFICATIONE ET CONCRESCENTIA ORIVNDORVM, CVRATIONEM EXPONENS.

§. XXXVI.
 Quoniam in morborum sanationibus eo animus generatim dirigendus est, vt morborum auferantur causae; vel, si id fieri nequit, effectus inde in corpore producti imminuantur; tandemque omni, quo fieri potest, modo praecaueatur, ne sublata, vel saltem

imminuta mala denuo redeant: apparet hinc, quid illum quoque obſervare oporteat, qui curationes morborum adgreditur, ab ossificationis & concreſcentiae vaſorum vitio originem ſuam ducentium.

§. XXXVII.

Vix vero, ac ne vix quidem, in artis poteſtate fitum erit, fibras vaſorum, ad osſeam duritiem perductas, iterum reddere flexiles, vaſisque concretis denuo reſtituere permeabilitatem; malo inprimis inueterato, atque in locis interioribus potiſſimum reſidente. Si qua tamen hic in commodum aegri tentanda forent, eadem haud alia ſuſcipi debent ratione, quam ea, qua protinus effectus huius mali mitigandos praefervandosque proponemus.

§. XXXVIII.

Therapeutam, iſtos imminuturum morbos, qui tanquam effectus, a vaſis concretis atque ad osſeam conſiſtentiam adaſtis, in corpore humano proficiſcuntur, ita agere decet, vt, deprehenſo certo morbi genere, eidem tunc congrua atque medendi methodo adprime reſpondentia remedia opponat. Verbi cauſa, ſi cacochymicus ſtatus, vna cum ſuis effectibus, ſit ſubortus, illa remediorum genera in uſum erunt vocanda, quae humoribus bene conueniunt corrigendis. Ad enatas ſtaſes, pluresque alias adſeſiones, quae inde in corpore produci ſolent, decenter proſtigandas, eas adhiberi decet medicinas, quae vi quadam reſolvente diſcutienteque pollent. Atque eodem modo ſe res quoque habebit in aliis morbis, ab eadem cauſa corpori inductis, atque

arque supra singulatim indicatis; scilicet, ut singulis istis peculiaribus morbis definita quaedam & ex therapeuticis institutionibus facile repetenda medendi methodus adplicetur.

§. XXXIX.

Ad *curationem* vero *praeservatiuam* quod adinet, id omne ad sequentia momenta haud incongrue reduci potest. Danda scilicet est opera, ut a causis illis defendatur corpus, quae ad inducenda vasis tanta vitia valent, quarumque mentio superius a nobis est facta. Omnium optime id impetrabitur vitae genere recte instituto. *Victus* ex cibis facillioris concoctionis, sufficienter nutrientibus, potulentisque diluentibus sit instructus. *Motus* corporis, quotidie instituendus, sit moderatus, duraque corporis exercitia, quantum fieri potest, evitentur vna cum causis, excretionibus perturbantibus naturales. Hic enim optimus est modus aequilibrum inter solida & fluida in corpore humano conseruandi, huiusque simul a pessimis istis vasorum vitiis defendendi. Quodsi vero ob senium, vel alias inuitabiles causas, multoties nominatae deprauationes vasorum ingruere velint: tunc praeter descriptum modo vitae genus ea simul ex penu pharmaceutica hic transferenda erunt in usum, quae lentori fluidorum abigendo sunt adaptata. Summam praeterea attentionem merentur commendatae a veteribus Medicis inunctiones cum oleis blandis, in membris senum rigidis ad articulos institutae, itemque balnea temperate calida, quibus illorum corpora exsusc-

exſucca fouebantur, celerque ſeneſtutis progreſſus impediabatur. Qua de re plura eximie, vt ſolebat ſemper, diſſeruit *Celeberrimus* BOERHAAVE in *Inſtitut. medic.* §. 1053. ſeq.

§. XL.

Vbique vero virium corporis conſeruandarum reparandarumque habeat rationem Practicus, qualemcunque ille etiam in caſibus hiſce definitis ſuſcipere velit curationem. Iſtius enim regulæ neceſſitatem ſupra iam (§. XXXIV.) dedimus demonſtratam. Vtrum vero iſti fini obtinendo remedia diaetetica ſufficere poſſint, an haec etiam aliunde deriuanda ſint, id penes limatum Practici iudicium eſſe oportet. Meo, quod propoſui mihi, inſtituto conuenientiſſimum eſt, in generalioribus ad-
 quieſcere hic diſputatis. Quibus adeoque iam ſufficienter expoſitis Diſſertationi
 meae impono

F I N E M.

NOBI.

NOBILISSIMO DOCTISSIMOQVE
CANDIDATO

S. P. D.

PRAESES.

Physiologiae illustris atque exquisita cognitio licet a plerisque tanquam primum quoddam uniuersae reliquae medicinae fundamentum aestimetur: pauciores tamen hodie deprehenduntur, qui eandem quasi actuosam & ad reliquas salutaris scientiae partes propius accommodatam efficere conentur. Proinde semper eorum uehementer probauimus consilium, qui ex iis, quae naturae sanitatique humanae conuenienter in corpore nostro contingunt, mutationibus non solum eas, quae inuerso atque immutato hoc ordine accidunt, aduersas valetudines explicant, & quasi ex originibus eruunt suis, sed etiam ad priorem istum naturalem, quem Physiologia docet, statum medendi methodum accommodant atque conformant. Quo nomine tu met ipse etiam, PRAESTANTISSIME CANDIDATE, laudem omnino mereris haud vulgarem, quod huiusmodi argumentum, cuius nondum trita est pertractatio, cuiusque

E
 maxi-

*maximam partem ex physiologicis exponi illustrari-
 que oportet institutionibus, praesenti, specimenque aca-
 demicum solemne absolutura, persecutus es commen-
 tatione. Quod eo maiori iure tuo instituisti, quo ex-
 quisitori diligentia, iam in ipso artis nostrae tirocinio,
 in Academia Regiomontana per aliquod temporis
 intervallum a doctissimorum virorum ore pependisti,
 studiusque, & philosophicis, & medicis, impense va-
 casti. Postquam dein Berolini Anatomicam, prima-
 rium Physiologiae fundamentum, tam viua optimo-
 rum praeceptorum institutione, quam usu assiduo at-
 que attento perceperas: Halae postremo nostrae in per-
 ficiendis laboribus academicis tanta laborasti diligen-
 tia atque assiduitate, ut & mihi, & reliquis celeberrimis
 Ordinis nostri viris, quorum singulorum prae-
 lectionibus medicis interfuisti, talis videreris, qua-
 les non esse solent, qui ultra eruditorum vulgus sape-
 re, & scientiam, quam amplexi sunt, perfecte abso-
 luteque addiscere animum. Exinde igitur certe
 futurum est, TVque ipse, pro erecta animi TVI in-
 dole eo contendes, ut eum TE accipiat inueniatque
 patria, quem adhuc iam cognitum iudicavit. Ea ra-
 tione res TVAS omnes, in aliorum, aegrotantium
 imprimis, commodum, & TVVM ipsius honorem,
 patriaeque decus felicissime ages, nec eorum, qui
 TIBI bene voluerunt, adeoque nec mei incundam
 amicamque memoriam depositurus. Vale. Dab. in
 alma Fridericiana, d. XVIII. Maii, A. R. S.
 ClOCCCLVII.*

VIRO

VIRO
 PRAENOBILISSIMO ATQVE EXIMIE DOCTO
 SVMMORVM HONORVM MEDICORVM
 CANDIDATO
 LONGE DIGNISSIMO

S. P. D.

PETR. IMMANVEL HARTMANN,
 MEDIC. DOCTOR, ACADEMIARVMQVE CAESAR. NATVR.
 CVRIOSOR. ET ELECTORAL. MOGVNT. ERFVRT.
 SCIENT. VTIL. SODALIS.

Parum profecto & prolixae voluntati erga TE
 meae, & amicitiae, qua me complecteris, TVAE
 satisfactorius essem, quando ego in publica sin-
 gularis laetitiae, quae ex diei huius solemnitate amicis
 TVIS euasitur, significatione calamo temperarem, TIBI-
 que de insigni hac honoris accessione, qua ab inelyto Me-
 dicorum ordine mox ex merito ornaberis, non ex animo
 gratularer. Ex quo enim ad Fridericianam accessisti no-
 stram, protinus TVVM non in medicinam solum, sed in
 quaslibet etiam meliores litteras erectum, & a vanis de
 eruditione opinionibus liberum cognoui animum, simul sin-
 gulari morum honestate atque elegantia maxime expoli-
 tum. Atqui haec omnino aliter accidere non poterant:
 siquidem, verissime canente Poëta, didicisse fideliter artes,
 emollit

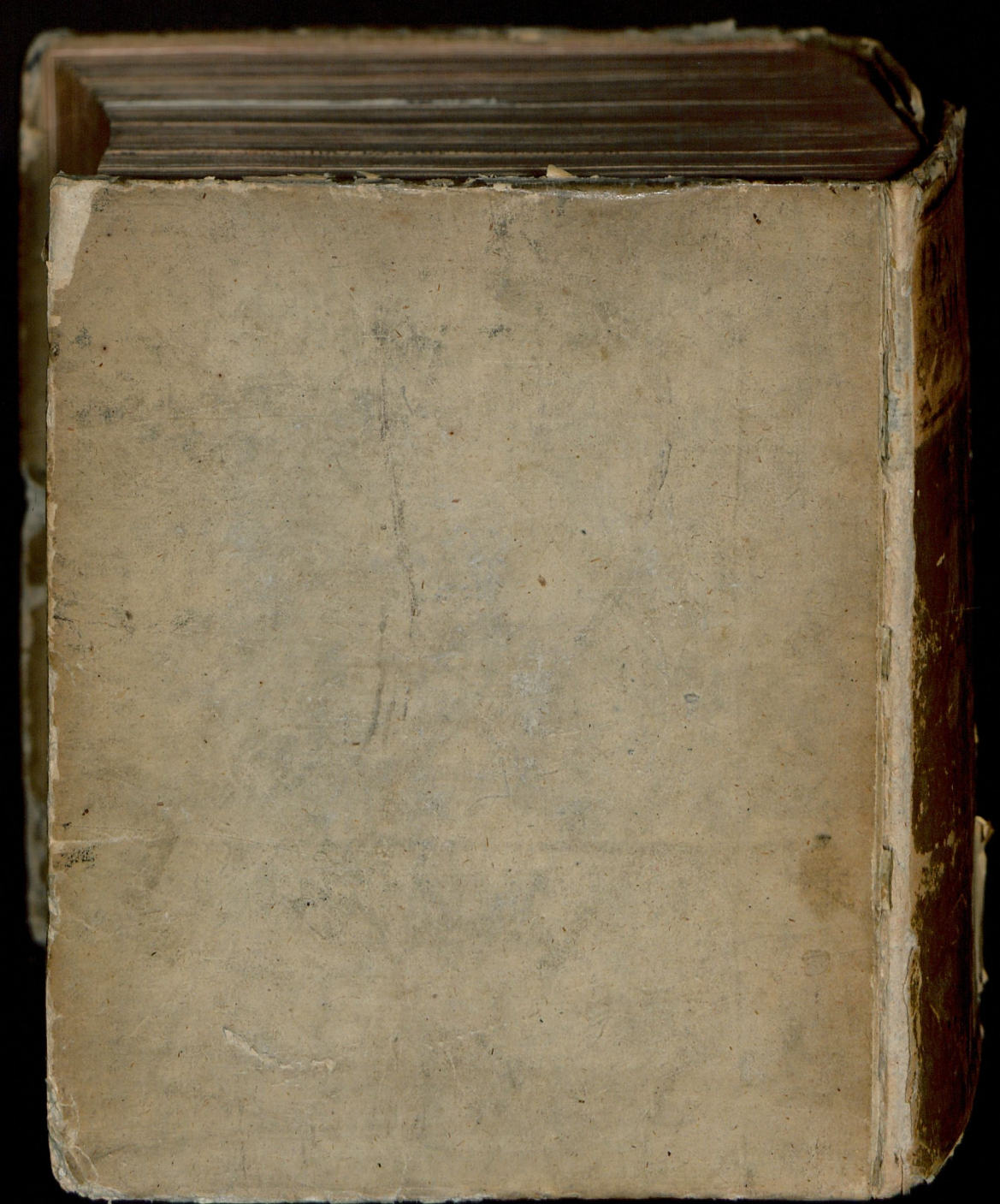
emollit mores, nec sunt esse feros. Quippe, anteaquam
 TE conferebas, PRAECLARISSIME AMICE, me-
 dicis quibuslibet scientiis locupletissime fuisti instructus.
 Anatomicen enim, Botanicam, & Materiam, quam dici-
 mus, medicam in patria TVA vrbe ex celeberrimorum vi-
 rorum, MENELII, GLEDITSCHII atque LVDOLFI institu-
 tionibus luculenter perceperas: quum iam antea in illustri,
 quae Regiomontii est, Albertina, ducibus clarissimi nominis
 viris, BOHLIO, BÜTNERO, utrisque SANDIIS, ceterisque
 medicinae Professoribus, reliquas huius scientiae partes esse
 edoctus. TVAM denique in perficienda TVA eruditione in-
 defessam industriam plerique, qui apud nos illustres sunt, re-
 rum medicarum doctores prolixè cognouerunt. Quae cum
 ita sint, fieri omnino non potest, quin, quibus nunc auge-
 bis, honores & patriae TVAE dulcissimae, & cognatis
 amicisque TVIS, & TIBI ipsi, PRAESTANTISSIME
 AMICE, & plurimis denique, qui TVAE committentur
 curae, aegrotantibus, felicissime sint euenturi. Ita ita-
 que & ipse felicissime valebis, neque mei, vt spero, quippe
 integerrimi TVI amici, gratam memoriam vnquam de-
 ponēs. Vale. Dab. Halae Magdeburgicae, d. XV.
 Maii, clcIocclvii.

01 A 6528

ULB Halle 3
002 928 698

B.I.G.

Farbkarte #13

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
 DE
**VASORVM OSSIFICATIONE
 ET CONCRESCENTIA
 VT CAVSSIS MORBORVM**

QVAM
 SVB AVSPICIIIS SVMMI NVMINIS
 ET
 CONSENSV GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
 P R A E S I D E
 VIRO ILLVSTRI, EXCELLENTISSIMO ET EXPERIENTISSIMO
D. ANDREA ELIA BÜCHNERO
 SACRI ROMANI IMPERII NOBILI,
 POTENTISSIMI PRVSSIAE REGIS A CONSILIIIS INTIMIS,
 MEDICINAE ET PHILOSOPHIAE NATVRALIS PROFESS. PVBL. ORDINARIO,
 IMPERIALIS ACADEM. NATVR. CVRIOSOR. PRAESIDE
 ET COMITE PALATINO CAESAREO,

PRO GRADV DOCTORIS
 SVMMISQVE IN MEDICINA HONORIBVS AC PRIVILEGIIS
 DOCTORALIBVS RITE CONSEQVENDIS
 AD D. XX. MAII, A. S. R. CIO DCCC LVII.

IN ALMA REGIA FRIDERICIANA
 PVBLICE DEFENDET
 AVCTOR
IOANNES WILHELMVS MERSELLIN
 BEROLINENSIS.

HALAE MAGDEBVRG. LITTERIS HENDELIANIS.